

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Simons	Datum	27 maart 2026
E-mail	s.simons@utrecht.nl	Kenmerk	34104877
Type brief	Aanbiedingsbrief	Onderwerp	Handhavingsverslag/-programma 2025-2026
Bijlage(n)	6	Beleidsveld	Handhaving

Geachte leden van de raad,

Utrecht is een levendige stad en stelt ons ook voor uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. Toezicht en handhaving spelen daarin een belangrijke rol. Onze handhavers, toezichthouders en inspecteurs zijn dagelijks zichtbaar aanwezig in de stad. Zij dragen bij aan een veilige, goed onderhouden en toegankelijke omgeving voor alle inwoners en bezoekers. Met deze brief informeren wij u over de resultaten van het Handhavingsverslag 2025 en onze ambities en inzet in het Handhavingsprogramma 2026. We gaan in op ontwikkelingen, prioriteiten en trends binnen de verschillende domeinen van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Binnen dit domein voert Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) toezicht uit op straat, en houdt Toezicht en Handhaving Bouwen en Omgeving (THBO) toezicht op bouwen, milieu en vergunningen. Beide teams dragen met hun specialistische inzet bij aan een prettig en leefbaar Utrecht. De resultaten van VTH vindt u in de bijlagen en zijn ook beschikbaar op [Toezicht en Handhaving | Gemeente Utrecht](#). Tevens ontvangt u de programma's van Publiekszaken, Werk & Inkomen en de Omgevingsdienst Utrecht als bijlagen bij deze brief.

Eind 2024 bent u met het [Plan van aanpak](#) geïnformeerd hoe wij opvolging willen geven aan de aanbevelingen die de Rekenkamer in haar [rapport Over Lastig Handhaven](#) heeft gedaan en welke door u zijn overgenomen. In navolging hiervan is in dit Handhavingsverslag- en programma de handhavingsinzet van 2025 en 2026 van de handhavers en toezichthouders in de Openbare Ruimte opgenomen. Inzichtelijk is daarmee dat de handhavingsinzet afneemt, zowel op Veiligheid, Leefbaarheid als Verkeer. Dat in 2026 minder handhavingsinzet is, komt voornamelijk door de bezuinigingsopgave. Samen met Stadsbedrijven, Ruimte en Openbare Orde en Veiligheid wordt structureel overlegd over de handhavingsinzet. Dit heeft geleid tot herprioritering van de inzet op Leefbaarheid, waardoor in 2026 meer ingezet gaat worden op handhaving op het water en minder ingezet gaat worden op de handhaving op onjuist aangeboden bedrijfsafval. Binnenkort wordt u met een aparte brief geïnformeerd over hoe wij de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport verwerkt hebben in onze verdere professionalisering van toezicht en handhaving. We blijven werken aan een stad die niet alleen voldoet aan de uitdagingen van vandaag, maar zich ook voorbereidt op de toekomst.

1. Ontwikkelingen en inzet

Meldingen

Het aantal meldingen over overlast in de openbare ruimte is ook in 2025 verder toegenomen. Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) heeft ruim 36.500 meldingen in 2025 opgepakt. Een stijging van 20% ten opzichte van 2024. Bij Toezicht en Handhaving Bebouwde Omgeving (THBO) is ook een stijging in meldingen te zien bij het merendeel van de activiteiten. Dit groeiende aantal meldingen laat zien dat inwoners, ondernemers en bezoekers de weg naar de gemeente goed weten te vinden. Tegelijkertijd vraagt het om andere manieren van werken.

Vanaf 2026 wordt de inzet op de afhandeling van meldingen bij THOR als gevolg van de [bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024](#), gehalveerd. We benutten meldingen daarom steeds meer datagestuurd om onze handhavers gericht in te zetten op overlastlocaties- en momenten. Minder één-op-één afhandeling betekent dat niet iedere melding afzonderlijk wordt opgepakt, maar dat de beschikbare capaciteit effectiever wordt ingezet. Ondanks onze inspanningen om meldingen efficiënt af te handelen en melder tijdig te informeren over de verwachte termijn en werkwijze, bestaat het risico dat zij de nieuwe aanpak lager beoordelen. We blijven melders informeren over de verwachte afhandelingstermijn en -wijze en monitoren actief hoe deze nieuwe werkwijze wordt ervaren. Tot slot onderzoeken we in 2026 hoe duidelijkere communicatie en de inzet van AI bijdraagt aan een beter meldingenproces.

Toenemende handhavingsvraag

Daarnaast is er een toenemende vraag naar handhaving, dit blijkt onder andere uit het groeiend aantal meldingen. Deze stijging is een direct gevolg van verdichting van de stad en toenemend gebruik van de openbare ruimte. In 2025 was de vraag naar handhaving, met name in de Binnenstad, al groter dan de beschikbare capaciteit. Dit heeft geleid tot keuzes in de inzet op zogeheten overlastlocaties. Hierdoor was het noodzakelijk om regelmatig inzetkeuzes te maken op deze locaties.

De verwachting is dat dit in 2026 vaker gaat gebeuren, mede door het wegvallen van twee wijkboa's in Binnenstad. Vanaf 2026 vervallen de tijdelijke middelen voor twee extra (wijk)boa's vanuit [Amendement A107 Extra boa's binnenstad](#). De handhavingsvraag blijft ondertussen onverminderd hoog, wat ook extra druk geeft richting het Actualiteitenteam. Dit team werd het afgelopen jaar onder meer ingezet in het Stationsgebied (waaronder het Bollendak), Shoppingcenter Overvecht, Lucasbolwerk en Lepelenburg. De bezuinigingen op de handhavingsinzet van de afgelopen jaren sluiten niet aan bij de toenemende handhavingsvraag.

2. Leefbaarheid in de stad

Toezicht op het water

Op en rond het water wordt er steeds meer gerecreëerd. De handhavingsinzet is daarom fors uitgebreid: van 600 uur in 2024 naar 1.506 uur in 2025. In 2024 kreeg de overlast door grote groepen opvarenden veel [media-aandacht](#). Om hier effectiever op te kunnen handhaven geldt sinds [22 mei 2025](#) een maximum van 13 passagiers vaartuig met uitzondering van vaartuigen die een exploitatievergunning hebben zoals bijvoorbeeld rondvaartboten. Deze maatregel is bedoeld om hinder door grote, feestende groepen te beperken, zoals geluidsoverlast, afval, wildplassen en schade aan het groen. Binnen de Singel is de overlast sindsdien merkbaar afgenomen, al verplaatst de overlast zich deels naar de Vecht. We monitoren deze ontwikkeling en treden op waar de situatie daarom vraagt.

In 2025 hebben we aan drie schippers ter plaatse een last onder dwangsom opgelegd gekregen om het te veel aan personen van boord te laten. Daarnaast werd, vooral bij mooi weer, op populaire zwemlocaties zoals de Muntsluis en de Veilinghaven in toenemende mate overlast ervaren. De overlast bestaat vooral uit geluidsoverlast, grote groepen, overmatig drankgebruik en achtergelaten afval. Daardoor breiden we het toezicht op het water uit naar locaties waar in 2025 veel overlast over gemeld is. Dit doen we dankzij extra inzeturen voor handhaven op het water. Deze extra inzet is mogelijk door vermindering van de inzet op hondenoverlast en op bedrijfsafval.

Afvalbijplaatsingen

De inzet op bijplaatsingen bestaat uit zowel structurele inzet en incidentele middelen. De structurele inzet op bijplaatsingen is de afgelopen jaren verhoogd maar de incidentele middelen in 2025 zijn afgelopen. Hiermee is het begroot aantal inzeturen voor Toezicht en Handhaving gedaald van 10.242 naar 8.760 uur. In 2025 zijn 1.307 boetes opgelegd, ten opzichte van 1.955 in 2024. Onze handhavers signaleren dat overtreders steeds vaker bijplaatsingen doen zonder herleidbaar bewijsmateriaal, waarbij vaker sprake is van bewuster en meer berekend gedrag. Dit maakt het lastiger om een boete op te leggen. In 2025 zagen we dat in de uitvoering een efficiëntieslag te maken was, hier hebben we in 2025 al op ingezet en verwachten in 2026 verbetering. Het aantal meldingen blijft echter onverminderd hoog, een beeld wat we ook terugzien in andere steden. Daarom scherpen we de aanpak in 2026 verder aan. We treden handhavend op bij alle bijplaatsingen, mits er voldoende bewijslast is, ongeacht de afstand tot het adres van de overtreder. Ook verhogen we het boetebedrag naar ongeveer 150 euro om de afschrikwekkende werking te versterken en daarmee sturen op ander gedrag. Op 3 juni 2025 is de raad via de raadsbrief [Voortgang aanpak bijplaatsingen 2025](#) en inzet SUP-UOV-middelen geïnformeerd over de voortgang en verdere implementatie van de aanpak. Met de bovenstaande aanscherpingen van onze aanpak zetten we in 2026 een volgende stap richting een effectievere handhaving en een schoner straatbeeld.

Sportkantines

In 2025 zijn we een samenwerking gestart met TeamFit om sportlocaties gezonder te maken. Wanneer bij een controle blijkt dat de naleving van de alcoholregels niet op orde is, bieden we de mogelijkheid dat TeamFit contact opneemt met de betreffende vereniging om praktische tips en advies te geven over een verantwoorde omgang met alcoholgebruik. In 2025 is 43 keer gecontroleerd bij sportkantines. Dit waren 12 leeftijdsgrenscontroles en 31 hercontroles. Omdat het naleefgedrag nog niet aanzienlijk is verbeterd, wordt in 2026 onderzocht welke acties het meest bijdragen aan verbetering van de naleving in de sportbranche.

Standplaatsen

In april 2024 zijn de nieuwe regels voor standplaatsen ingegaan. Er zijn in totaal 88 standplaatsen waarvan er in 2025 68 gebruikt werden. Vanaf oktober 2025 zijn we gestart met het toezicht en handhaving hierop. Voorafgaand is hiervoor een toezicht- en handhavingsplan opgesteld waarin staat hoe de standplaatsen worden gecontroleerd. Bij de invoering van het nieuwe beleid hoort niet alleen het toezien op naleving, maar ook het zorgvuldig opbouwen van een duurzame relatie met standplaatshouders. Daarom zetten we afgelopen jaar nadrukkelijk in op heldere communicatie, uitleg over de nieuwe regels en het creëren van wederzijds begrip. Dit draagt bij aan een transparante uitvoering en een soepele overgang naar het nieuwe stelsel. In 2026 evalueren we de uitvoering.

3. Veiligheid, naleving en zorg

Seksuele straatintimidatie

Sinds 1 juli 2024 is seksuele intimidatie in de openbare ruimte strafbaar via de Wet Seksuele Misdrijven. Utrecht zit als koplopergemeente samen met Rotterdam en Arnhem in de landelijke pilot Handhaving Seksuele Straatintimidatie. Tot dusver waren er in Utrecht 9 staandhoudingen: 6 minderjarigen en 3 meerderjarigen. Tegen de meerderjarigen is proces-verbaal opgemaakt wat in alle drie de gevallen tot een veroordeling leidde. Op verzoek van Utrecht is binnen de pilot een reprimande-traject voor minderjarige first offenders toegevoegd: ouders worden uitgenodigd voor een gezamenlijk gesprek met hun kind.

In 2026 gaan we door, omdat de pilot is verlengd tot 1 juli 2026 en uitgebreid met 8 extra gemeenten (Almere, Dordrecht, Heerlen, Tilburg, Leiden, Alkmaar, Breda en Amsterdam).

Alcoholverbod (alcoholverbodsgebieden)

In 2025 is het alcoholverbod in een aantal aangewezen gebieden met drie jaar verlengd. Dit verbod maakt het mogelijk preventief op te treden tegen het bezit van (geopende) alcoholhoudende dranken met als doel alcoholgerelateerde overlast te voorkomen. In 2025 zagen we opnieuw een stijging in het

Datum 27 maart 2026
Ons kenmerk 34104877

aantal opgelegde boetes en gegeven waarschuwingen. De boetes stegen van 684 in 2024 naar 1243 in 2025 en het aantal waarschuwingen van 486 naar 1252. Dit komt vooral door de extra handhavingsinzet in gebieden waar veel overlast wordt ervaren, zoals het Bollendak, Lucasbolwerk en Mariaplaats. In 2026 blijven we, op basis van meldingen en surveillances, inzetten op het handhaven van het alcoholverbod.

(Stichting) NIX18

In mei 2025 is in samenwerking met Stichting NIX18 een vernieuwd convenant ondertekend om de naleving van de alcoholleeftijdsgrens te versterken. Stichting NIX18 is een initiatief door én voor Utrechtse horecaondernemers waarbij leden van de stichting vier keer per jaar een controle krijgen op de naleving van de leeftijdsgrens. In 2025 was het gemiddelde nalevingspercentage van Stichting NIX18 87%, waarmee zij hun doel van 70% ruim hebben behaald.

In 2026 start daarnaast Bureau Objectief, een onafhankelijk onderzoeksbureau, met aanvullende nalevingscontroles naast de reguliere controles van de gemeente. Hierdoor krijgen we een beter beeld van de naleving en kunnen we onze inzet gericht vormgeven.

Demonstraties

In totaal waren er in 2025 646 aangekondigde demonstraties in Utrecht; in 2024 waren dit er nog 522. In 2025 zagen we een stijging van het aantal begeleide demonstraties, van 24 in 2024 naar 46 in 2025. De inzet van THOR voor een veilig en ordelijk verloop van begeleide demonstraties gebeurt in nauwe samenwerking met de politie. Op basis van de grootte en de risico's wordt, samen met de politie, besloten of de inzet van THOR wenselijk is. Dit komt boven op de bijna dagelijkse inzet op vaste demonstraties, bijvoorbeeld bij het Vrelinghuis.

De toegenomen inzet van THOR weerspiegelt de maatschappelijke dynamiek in de stad. Ook in 2026 gaan we door met het begeleiden van demonstraties.

Jeugdoverlast

Ook in 2026 draagt THOR actief bij aan de aanpak van jeugdoverlast, zowel met inzet van wijkboa's als die van het Actualiteitenteam. Om dit beter te kunnen doen volgden alle boa's in het vierde kwartaal van 2025 een verdiepende training Jeugd, als aanvulling op de jeugdboa-training die iedere boa krijgt bij indiensttreding in Utrecht. Op basis van deze aanvullende training krijgen een aantal boa's dit jaar het taakaccent Jeugd. Zij zullen vaker worden ingezet bij de aanpak van jeugdoverlast.

Proef inzet THOR bij cameratoezicht

Het laatste [Evaluatierapport Cameratoezicht](#) concludeerde dat cameratoezicht vooral gebruikt wordt voor doelen die voor de politie belangrijk zijn en dat de beelden ook voor een bredere focus kunnen worden benut. Daarom wordt middels een pilot gekeken wat de inzet van VTH-THOR bij het huidige cameratoezicht kan bijdragen aan deze brede focus en daarmee de gemeentelijke betrokkenheid bij cameratoezicht kan versterken. De evaluatie van deze pilot wordt in de zomer van 2026 verwacht. Na de zomer wordt u middels een brief geïnformeerd over de inzet van cameratoezicht van de eerste helft van 2026, daarin informeren we u ook over deze proef.

Buitenslapers

Met het aannemen van de motie '[Stop met beboeten van buiten slapen Utrecht](#)' is de handhaving op buitenslapen per direct gestopt. Voor die tijd controleerden we op plekken waar buitenslapen zorgde voor onveilige situaties of voor structurele overlast. Bij de handhaving hielden we oog voor de zorg die deze mensen nodig hadden. We wezen hen zo veel mogelijk op de mogelijkheden voor maatschappelijke opvang en andere instellingen en/ of we betrokken veldwerk van verschillende organisaties. De boete zelf werd enkel ingezet als sluitstuk binnen de aanpak, zoals beschreven in de [Raadsbrief Toelichting verbod buitenslapen APV](#). In 2025 schreven we 12 boetes en 17 waarschuwingen uit vanwege aanhoudende overlast en/of risicovolle situaties. In 2024 waren dat 99 boetes en 58 waarschuwingen.

Ondermijnende criminaliteit

Door het Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (hierna: BUIT) zijn 872 controles uitgevoerd. Van deze controles leidde 17% tot overtredingen. Voor de samenwerkingspartners leverden de controles verschillende signalen en overtredingen op, die zij binnen hun eigen bevoegdheid hebben opgevolgd. Daarnaast zijn er 145 controles uitgevoerd bij autobedrijven op het Bedrijventerrein Nieuw-Overvecht. Deze controles leidden tot 3 overtredingen. Tot slot leidde de inzet van het BUIT tot 16 sluitingen in de stad vanwege het aantreffen van onder andere (hard) drugs, wapens en explosieven. Door het [besluit van de gemeenteraad](#) om de middelen voor het DOR te besteden aan andere doeleinden, is er voor de aanpak vanaf 2025 beperkt budget vrijgemaakt vanuit het programma 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. In 2025 is het volledige budget benut. Er zijn 20 controles gericht op DOR uitgevoerd.

Sekswerk

Sinds 2025 is thuissekswerk onder voorwaarden toegestaan. De gemeente houdt actief en passief toezicht om bij te dragen aan een veilige en gezonde sekswerkbranche en om signalen van misstanden of uitbuiting tijdig te kunnen opvangen. In 2025 zijn er 20 controles uitgevoerd. Bij alle gecontroleerde adressen komen zorgsignalen naar voren. Er was in alle gevallen geen sprake van sekswerk door bewoners zelf; de woningen werden verhuurd aan anderen voor het uitvoeren van sekswerk. In enkele gevallen zijn er aanwijzingen van uitbuiting en mensenhandel gesignaleerd en is dit overgedragen aan de politie. Bij de controles vanuit actief toezicht is Belle Hulpverlening aanwezig geweest om direct ondersteuning te bieden aan de aanwezige sekswerkers.

4. Verkeer en bereikbaarheid

Zero-emissiezone

We willen de kwaliteit van de lucht in de stad verbeteren. Dat is belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners, de natuur en het milieu. Daarom nemen we verschillende maatregelen om de lucht gezonder te maken. Sinds 1 januari 2025 geldt in Utrecht de zero-emissiezone, naast de milieuzone. Na de waarschuwingsperiode zijn we per 1 juli 2025 gestart met handhaving. We hebben in de waarschuwingsperiode 6.082 waarschuwingen verstuurd. Vanaf 1 juli hebben we 1.754 boetes verstuurd. Het nalevingspercentage is met ruim 98% hoog. De passagedata laten een positieve trend zien: steeds meer schoon vervoer en minder sancties.

Uitbreiding betaald parkeren

Het aantal gebieden met betaald parkeren is in 2025 verder uitgebreid, wat ook heeft geleid tot meer naheffingsaanslagen, 180.072. In gebieden waar recent betaald parkeren is ingevoerd, zien we dat de betalingsbereidheid langzaam op gang komt, ondanks de informatievoorziening over de invoering. Desondanks ligt betalingsbereidheid met 82,5% iets hoger dan in 2024. Daarnaast onderzoeken we of de scanauto vanaf 2026 kan worden ingezet voor foutparkeren (we richten ons hierbij op het parkeren op het trottoir en de groenstroken) binnen de gebieden waar betaald parkeren geldt.

Weren Zwaar Verkeer - Toegangsbeleid binnenstad

In 2025 is het aantal overtredingen van het vrachtwagenverbod met 15% gedaald ten opzichte van 2024, van 200 overtredingen over heel 2024 naar 126 overtredingen in de periode 1 januari tot en met 31 augustus 2025.

Per 1 mei 2026 gaat het nieuwe toegangsbeleid voor de binnenstad in. Doordat de regels voor zwaar verkeer eenvoudiger en herkenbaarder worden, verwachten we dat de naleving zal toenemen. Hiermee beschermen we onze kwetsbare binnenstad. We onderzoeken of we een deel van de handhaving, zoals op de venstertijden en op de gewichtsbeperving, via camera's kunnen uitvoeren in aanvulling op de handhaving met BOA's.

Verkeersveiligheid

Zoals we in de [Voortgangsrapportage Duurzame Mobiliteit](#) schreven zetten we als gemeente in op stadsbrede maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid. De boa's controleren op

Datum 27 maart 2026
Ons kenmerk 34104877

verkeersgevaarlijke overtredingen zoals rijden door het rode licht, het vasthouden van een mobiele telefoon tijdens het rijden en onjuiste verlichting. Maar ook op overlastgevende feiten, zoals rijden op de stoep, handhaven onze boa's. Door gezamenlijke controles met de politie en verbeterde informatiedeling met wijkverkeersadviseurs vergroten we het effect van de handhaving. In deze [raadsbrief](#) van december 2025 gaan we specifiek in op de handhaving om overlast en onveiligheid door fatbikes tegen te gaan.

Handhaving brom- en snorfietsen

De pilot met een verplaatsbare camera voor brom- en snorfietsen is afgerond en biedt voldoende resultaten om deze wijze van handhaven regulier in te zetten. We zullen vanuit projectmatige middelen deze handhaving via camera's in 2026 ook uitvoeren. Hoewel er nog steeds veel overtredingen worden geconstateerd, neemt de naleving in de stad toe. In oktober 2024 reed 55% van de snorfietzers op het fietspad, een flinke daling ten opzichte van 2022 (75%). Naast digitale handhaving zetten we in op handhaving door boa's, die bijvoorbeeld controleren op de plaats op de weg en het dragen van een helm.

Weesfietsen

Per 1 januari 2026 is er door de bezuinigingen (UBA) minder budget voor het uitvoeren van handhavingsacties op te lang gestalde fietsen (weesfietsen). In plaats van twee keer per jaar doen we dit nog één keer per jaar per wijk. We gebruiken informatie uit eerdere acties en meldingen om de opruimactie zo gericht mogelijk uit te voeren. Eén keer per drie jaar controleren we een hele wijk om te zien hoeveel weesfietsen er staan. We monitoren deze nieuwe aanpak in de komende jaren. We houden hierbij rekening met de extra investeringen in fietsenrekken en de cofinanciering voor de stallingsplekken bij de stations.

Taxihandhaving

Door effectievere inzet zijn meer sancties opgelegd aan chauffeurs die taxivervoer zonder keurmerk aanbieden, 43 in vergelijking met 18 overtredingen in 2024. Zoals aangegeven in de [Raadsbrief Voortgang evaluatie Keurmerk Taxi Utrecht](#) uit januari 2025 blijkt uit de evaluatie van de taxiwetgeving de noodzaak van handhaving onverminderd groot. Voor een verdere versterking van de handhaving werken we aan betere samenwerking met politie en de Inspectie Leefomgeving en Transport, zoals met gezamenlijke acties. Het convenant met de politie om informatie te delen is echter nog niet tot stand gekomen. We werken er, samen met de politie, hard aan dit in 2026 te realiseren.

5. *Bouwen, milieu en energie*

Nieuwbouw en sloop

In 2025 is gestart met het weren van de meest vervuilende bouwvoertuigen. Aannemers en vergunninghouders zijn geïnformeerd via gerichte communicatie. De inspecteurs hebben hiervoor een aanvullende opleiding gevolgd. Bij de eerste controles zijn geen overtredingen geconstateerd. In 2026 zetten we het toezicht voort.

Pilot schimmelexpert

In 2025 hebben we de pilot met de schimmelexpert in overeenstemming met de raadsbrief van juni 2025 afgerond. In totaal zijn vijftien woningen onderzocht. Schimmel blijkt vaak meerdere oorzaken te hebben, zoals bouwkundige gebreken, installaties of gebrekkige ventilatie. In 10 gevallen is handhavend opgetreden. Alle nieuwe meldingen worden via de reguliere werkwijze opgepakt.

Leegstand

We hebben veel inzet gepleegd op de leegstand onder andere in Kanaleneiland en Overvecht. Met de leegstandaanpak controleren we adressen die volgens de administratie langer dan 6 maanden leegstaan. We hebben 20 bestuurlijke boetes opgelegd voor het niet melden van leegstand en 5 leegstandsbeschikkingen. Een deel van de woningen worden inmiddels weer bewoond. Naarmate de tijd verstrijkt komen er woningen bij die langer dan 6 maanden leegstaan. Hier treden we handhavend tegen op.

Datum 27 maart 2026
Ons kenmerk 34104877

De leegstandsaanpak vraagt veel capaciteit, dit betreft onder andere meldingsregistratie, het registerbeheer, controles en gesprekken met eigenaren. Maar het levert ook wat op. In 2023 stonden er nog 1.976 woningen langer dan één jaar leeg, terwijl dit aantal twee jaar later gedaald is naar 1.565 woningen. Dit is een daling van de langdurige leegstand van 20,8% onder particuliere woningeigenaren. Vooral na 2024, toen de Leegstandverordening net was ingevoerd zette de daling sterker in. Het is een doorlopende aanpak, omdat er steeds nieuwe leegstaande woningen bijkomen. We doen er alles aan om met de beschikbare capaciteit zoveel mogelijk adressen te controleren, maar we kunnen niet alle adressen gelijktijdig controleren. De leegstandsaanpak is onderdeel van het Programma beschermen bestaande woningvoorraad. Het programma bestaat nu ongeveer drie jaar en daarom willen we graag stilstaan bij de resultaten, het effect en eventuele voortzetting van het programma. Eind februari 2026 heeft u de [evaluatie](#) van het programma beschermen bestaande woningvoorraad ontvangen.

Milieu en energie

Per januari 2025 voert de RUD Utrecht alle controles bij bedrijven op milieu en energie uit. De verslaglegging hierover staat in het eigen jaarverslag van de Omgevingsdienst en is als aparte bijlage bijgevoegd. 2026 brengt een nieuwe grote verandering: de 2 omgevingsdiensten in de regio Utrecht gaan op in 1 nieuwe dienst, de Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Hier is in samenwerking in de regio veel werk voor verzet in 2025. Overlastmeldingen over bedrijven behandelt de gemeente nog grotendeels zelf; hierin zien we een stijging wat betreft aantallen meldingen. Het aantal overtredingen is niet gestegen. De meeste bewoners doen meldingen over geluidsoverlast van bedrijven, evenementen of instellingen (1166). Bij overtredingen treden inspecteurs op, maar meestal valt de hoeveelheid geluid binnen de regels. Het aantal meldingen over overlast van houtstook van kachels neemt ook toe. Een aantal jaren ontvingen we tegen de 400 meldingen per jaar, maar in 2024 steeg het aantal naar 498 meldingen en in 2025 naar 589 meldingen.

6. Dienstverlening

Publiekszaken

Het Handhavingsprogramma Publiekszaken beschrijft de aanpak op document- en identiteitsfraude, schijnhuwelijken, schijnerkenningen, huwelijksdwang, adresfraude, mensenhandel en tegengaan ondermijning. Het organisatieonderdeel Burgerzaken is de poortwachter van de Basisregistratie Personen (BRP) en de registers van de Burgerlijke Stand. In deze hoedanigheid levert Burgerzaken een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid van de stad.

Persoonsgegevens die zijn of worden opgenomen in de BRP moeten juist en actueel zijn. De juridische kaders voor het opnemen van deze persoonsgegevens volgen rechtstreeks uit de Wet BRP. Wanneer een inwoner zich niet houdt aan de verplichtingen die de wet BRP stelt, dan geeft dezelfde wet aan welke manieren gebruikt kunnen worden om de inwoner de verplichting wel te laten nakomen. Om fraude te voorkomen en, wanneer daar sprake van is, zoekt Burgerzaken de samenwerking met de ketenpartners.

Met het Handhavingsverslag 2025 en het Handhavingsprogramma 2026 geven wij inzicht in de resultaten van het afgelopen jaar en de keuzes die wij maken voor het komende jaar. De vraag naar toezicht en handhaving blijft toenemen, terwijl de beschikbare capaciteit onder druk staat. Dat vraagt om duidelijke prioritering, datagestueerd werken en voortdurende afstemming binnen de organisatie en met onze partners in de stad.

Wij blijven ons inzetten voor een veilige, leefbare en gezonde stad. Ook blijven wij werken aan verdere professionalisering van toezicht en handhaving, zodat wij ook in de toekomst effectief kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Burgemeester en wethouders

Datum 27 maart 2026
Ons kenmerk 34104877

Wij houden uw raad hierover geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,